

Sygn. akt IV U 516/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Martyna Daniłowicz

Protokolant: Małgorzata Weres

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 listopada 2016 r. we Wrocławiu

odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 12 czerwca 2015r. znak (...)

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu śmiertelnego wypadku przy pracy

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 12 czerwca 2015r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy M. K. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmiertelnego wypadku przy pracy W. T. w kwocie 70 196 zł (siedemdziesiąt tysięcy sto dziewięćdziesiąt sześć złotych) oraz w kwocie po 13 649 zł (trzynaście tysięcy sześćset czterdzieści dziewięć złotych) z tytułu zwiększenia tego odszkodowania na dzieci D. T. i M. T..

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 czerwca 2015 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. na podstawie art. 13 ust. 1, art. 22 ust. 1 pkt 3 oraz art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. 2002 nr 199 poz. 1673), odmówił wnioskodawcy M. K. prawa do jednorazowego odszkodowania po zmarłej żonie W. T..

W treści uzasadnienia organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 13 ust. 1 w/w ustawy członkom rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

W myśl art. 22 ust. 1 pkt 3 w/w ustawy zakład odmawia przyznania świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego w przypadku, gdy protokół powypadkowy lub karta wypadku zawierają stwierdzenia bezpodstawne.

Natomiast zgodnie z art. 3 ust. 1 w/w ustawy za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą. Za wypadek przy pracy może zostać uznane tylko takie zdarzenie, które spełnia jednocześnie wszystkie warunki definicji wypadku przy pracy.

Mając na uwadze treść powyższych regulacji, organ rentowy podniósł, że z przedłożonej dokumentacji medycznej oraz opinii Głównego Lekarza Orzecznika ZUS wynika, że przyczyną zdarzenia z dnia 30 czerwca 2014 r. był nieurazowy krwotok mózgowy, do którego doszło w następstwie wewnętrznych właściwości organizmu żony. W/w zdarzeniu brak jest okoliczności, aby do śmierci W. T. doszło wskutek przyczyny zewnętrznej. Z uwagi na to, organ rentowy wskazał, iż w protokole z dnia 27 sierpnia 2014 r. nr (...) bezpodstawnie stwierdzono, że wypadek z dnia 30 czerwca 2014 r. spełnia przesłanki uznania za wypadek przy pracy, ze względu na brak przyczyny zewnętrznej.

Zatem, organ rentowy odmówił prawa do jednorazowego odszkodowania wnioskodawcy jak i małoletnim dzieciom.

Wnioskodawca M. K. w dniu 17 lipca 2015 r. (data prezentaty, k. 2) wniósł odwołanie od w/w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 12 czerwca 2015 r., znak: (...), domagając się zasądzenia jednorazowego odszkodowania (k. 2).

W treści uzasadnienia wnioskodawca podniósł, iż jego żona- W. T. uległa wypadkowi w miejscu pracy, co zostało przedstawione w protokole BHP z jej zakładu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie wnioskodawcy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. wniósł o oddalenie odwołania z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia, podtrzymując w całości argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji z dnia 12 czerwca 2015 r (k. 3).

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. T. była zatrudniona w PPHU (...)’S Sp. z o.o. od dnia 23 sierpnia 2010 r. do dnia 05 lipca 2014 r., początkowo na podstawie umowy o pracę na okres próbny, a następnie od dnia 01 listopada 2010 r. na podstawie umowy o pracę na czas określony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kasjera – sprzedawcy.

W. T. wykonywała pracę na stoisku mięsnym w hali targowej przy ul. (...). Przeważnie na stoisku pracowała z drugą osobą.

Zgodnie ze specyfiką zajmowanego stanowiska do jej obowiązków należało wykładanie wyrobów mięsnych i wędliniarskich z pojemników do lad chłodniczych, rozładowywanie dostawy towaru oraz obsługa klientów stoiska.

Dowód: - świadectwo pracy W. T., w aktach osobowych,

- umowa o pracę na okres próbny, w aktach osobowych

- umowa o pracę na czas określony, w aktach osobowych,

- protokół nr (...) z dnia 27 sierpnia 2014 r., dokumentacja w aktach ZUS-u,

- wyjaśnienia wnioskodawcy, k. 22

W dniu 30 czerwca 2014 r. (poniedziałek) W. T. rozpoczęła pracę o godzinie 06:00 na stoisku mięsnym przy ul. (...), gdzie została oddelegowana do pracy, z powodu nieobecności innej pracownicy.

W. T. po raz pierwszy pracowała na w/w stoisku.

W dniu 29 czerwca 2014 r. (niedziela) W. T. była obecna w pracy przy ul. (...). Po pracy udała się na stoisko przy ul. (...), celem zapoznania się z nim.

Stoisko mięsne, obsługiwane przez W. T. w dniu 30 czerwca 2014 r., mieściło się w hali, składającej się z trzech pomieszczeń. W pomieszczeniu, gdzie znajdowało się stoisko mięsne, mieściły się jeszcze dwa stoiska - stoisko z pieczywem (...) oraz stoisko warzywne „(...)”.

Stoisko mięsne otwierane było o godzinie 08:00.

Tego dnia miała miejsce dostawa towaru w ilości 96,985 kg., wobec czego, od godziny 06:00 do godziny około 7:30 W. T. rozładowywała dostawę towaru poprzez wyciąganie z chłodni pojemników z wędlinami i mięsem i następnie rozkładanie towaru do lad chłodniczych.

Wyroby mięsne były konfekcjonowane w opakowaniach od 2,5 do 3 kg. Tego dnia W. T. rozładowywała towar dostarczony w ośmiu pojemnikach.

Następnie, około 07:45, udała się na stoisko z pieczywem (...), gdzie zrobiła zakupy i rozmawiała ze sprzedawczynią – A. K. (1). W. T. była uśmiechnięta i nic nie wskazywało na to, że źle się czuje.

O godzinie 08:00 W. T., otworzyła stoisko i poprosiła A. K. (1) o włączenie klimatyzacji, wskazując jednocześnie, że jest jej duszno.

A. K. (1) włączyła klimatyzację.

Chwilę po otwarciu stoiska mięsnego, A. K. (1) usłyszała jak klienci na obsługiwanym przez W. T. stoisku, zadawali jej pytania dotyczące jej stanu zdrowia: „co Pani jest?” „Czy pomóc Pani”, „Może wyjdzie Pani na powietrze?”, jednakże W. T. konsekwentnie odmawiała pomocy jak i wezwania pogotowia.

Słyszając powyższe, A. K. (1) podeszła do W. T., która w tym czasie siedziała na krześle. W. T. była spocona i mówiła, że jest jej niedobrze. A. K. (2) zapytała się W. T.: czy choruje na jakąś chorobę i czy się leczy?”. W odpowiedzi usłyszała, że jest zdrowa, nie choruje i nie leczy się.

Około godziny 08:10 do stoiska warzywnego „(...)”, obsługiwanego przez K. M., podszedł klient, który poinformował ją, że W. T. „źle się czuje, lecz nie chce wezwać pogotowia”.

Z uwagi na to, K. M. niezwłocznie udała się do W. T. i podała jej wodę. W tym czasie W. T. siedziała na krześle, natomiast A. K. (2) wykonywała jej okłady z wilgotnego opatrunku i podawała wodę. Po chwili z W. T. nie było już możliwości nawiązania kontaktu.

Wobec tego, K. M. zadzwoniła po pogotowie. Pogotowie przyjechało bardzo szybko, niemniej jednak W. T. straciła w tym czasie przytomność.

Na miejscu sanitariusze wykonali badanie EKG i sprawdzili poziom cukru. Sanitariusze podjęli decyzję o przewiezieniu W. T. do (...) na Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

Dowód: - informacja świadka K. M. w postępowaniu o uznanie za wypadek przy pracy, dokumentacja w aktach ZUS-u,

- informacja świadka A. K. (1) w postępowaniu o uznanie za wypadek przy pracy, dokumentacja w aktach ZUS-u,

- protokół nr (...) z dnia 27 sierpnia 2014 r., dokumentacja w aktach ZUS-u,

- oświadczenie Inspektora BHP z dnia 30 lipca 2014 r., dokumentacja w aktach ZUS-u,

- faktura VAT nr (...), k. 65-66,

- odpis skrócony aktu zgonu, dokumentacja w aktach ZUS-u,

- wyjaśnienia wnioskodawcy, k. 22,

- zeznania świadka A. K. (1), k. 49v,

- zeznania świadka K. M., k. 49 v,

- zeznania świadka G. M., k. 79 i 79 v,

- zeznania świadka H. M., k. 79,80

W. T. zmarła w szpitalu w dniu 5 lipca 2014 r.

Przyczynami śmierci W. T. było:

- przyczyna wyjściowa - inne nieurazowe krwotoki mózgowo,
- przyczyna wtórna – obrzęk mózgu,
- przyczyna bezpośrednia – zespół uciskowy mózgu.

Nie przeprowadzono sekcji zwłok.

Do zgonu W. T. doszło w wyniku działania czynników zewnętrznych – praca fizyczna wykonana w stosunkowo krótkim czasie w połączeniu z napięciem i stresem związanym z nowym miejscem pracy.

Dowód: - karta statystyczna do karty zgonu, w aktach osobowych W. T.,

- opinia sądowo-lekarska, lekarza medycyny sądowej, k. 82-86,
- opinia sądowo-lekarska uzupełniająca, lekarza medycyny sądowej, k. 98-102,

W dacie tragicznego zdarzenia W. T. miała aktualne zaświadczenie lekarskie stwierdzające, że jest zdolna do wykonywania pracy na stanowisku sprzedawcy-kasjera.

Data następnego badania została określona na dzień 09 czerwca 2017 r.

W. T. miała przeprowadzone szkolenie BHP.

W latach 2011-2014 r. u W. T. rozpoznawano:

- schorzenia przejściowe związane z czynnikami zewnętrznymi takimi jak na przykład zmiany pór roku:

zapalenie gardła, zapalenie ucha, grypa, bóle jamy brzusznej.

- schorzenia przewlekłe, powtarzające się:

zmiany skórne pokrzywkowate i plamiaste na szyi połączone ze świądem skóry, obrzęki kończyny dolnej, bóle głowy, osłabienia i omdlenia, skoki ciśnienia, zmiany chorobowe w zakresie tarczycy oraz nadciśnienie tętnicze.

Dowód: - zaświadczenie lekarskie z dnia 09 czerwca 2014 r. o braku zdolności do wykonywania pracy, w aktach osobowy pracownika,

- oświadczenie męża W. M. K., dokumentacja w aktach ZUS-u,
- dokumentacja medyczna (...) Lekarzy (...), k. 28-37,
- opinia sądowo-lekarska, lekarza medycyny sądowej, k. 82-86,
- opinia sądowo-lekarska uzupełniająca, lekarza medycyny sądowej 98-102,
- zeznania świadka G. M., k. 79 i 79 v,
- zeznania świadka H. M., k. 79,80
- wyjaśnienia wnioskodawcy, k. 22

W dniu 27 sierpnia 2014 r. zespół powypadkowy sporządził protokół nr (...) dot. ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku z dnia 30 czerwca 2014 r. W protokole ustalono, że prawdopodobną przyczyną wypadku był stres, obciążenie fizyczne i psychiczne związane z nowym miejscem pracy i wykonywaniem pracy w pojedynkę (pkt 5 protokołu).

Nie stwierdzono nie przestrzegania przez pracodawcę przepisów prawa pracy, przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy lub innych przepisów dot. ochrony życia i zdrowia.

Nadto nie stwierdzono, że wyłączną przyczyną wypadku było naruszenie przez W. T. przepisów dot. ochrony życia i zdrowia.

Wobec powyższego uznano, że w/w zdarzenie jest śmiertelnym wypadkiem przy pracy (pkt 7 i 8 protokołu).

Ponadto w pkt 12 wskazano, że w związku z koniecznością ustalenia istotnych faktów niezbędnych do prawidłowej kwalifikacji w/w zdarzenia i oczekiwaniem na informacje ze szpitala, zespół powypadkowy zmuszony był do przedłużenia terminu zakończenia postępowania.

Dowód: - protokół nr (...) z dnia 27 sierpnia 2014 r.

W dniu 02 marca 2015 r. mąż zmarłej – M. K. złożył do Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych we W. wniosek o wypłatę jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem śmiertelnym W. T., jednocześnie prosząc o uwzględnienie przy wypłacie odszkodowania małoletnich dzieci zmarłej – D. i M. T..

Z uwagi na w/w wniosek organ rentowy zwrócił się do Głównego Lekarza Orzecznika o wydanie opinii - czy śmierć W. T. została spowodowana przyczyną zewnętrzną.

W opinii lekarskiej z dnia 01 czerwca 2015 r. Główny Lekarz Orzecznik stwierdził, że przyczyną zgonu W. T. był nieurazowy krwotok mózgowy, którego przyczyną są zazwyczaj samoistne schorzenia, które często mają postać utajonego lub lekceważonego przebiegu symptomów chorobowych. Brak jest okoliczności wskazujących, aby do śmierci ubezpieczonej doszło wskutek przyczyny (współprzyczyny) zewnętrznej. W ocenie Głównego Lekarza Orzecznika, wobec braku czynnika zewnętrznego, zdarzenia nie można uznać za wypadek przy pracy.

Z uwagi na to, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. decyzją z dnia 12 czerwca 2015 r., znak: (...) odmówił wnioskodawcy M. K. prawa do jednorazowego odszkodowania po zmarłej żonie W. T..

Dowód: - wniosek M. K. o wypłatę jednorazowego odszkodowania z dnia 02 marca 2015 r., dokumentacja w aktach ZUS-u,

- wniosek do Głównego Lekarza Orzecznika o opinię, dokumentacja w aktach ZUS-u,
- opinia lekarska Głównego Lekarza Orzecznika, k. 94 oraz dokumentacja w aktach ZUS-u,
- decyzja organu rentowego z dnia 12 czerwca 2015 r., dokumentacja w aktach ZUS-u,

Mając na uwadze powyższe ustalenia stanu faktycznego Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu jako uzasadnione.

W toku niniejszej sprawy wnioskodawca M. K. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 12 czerwca 2015 r., znak: (...), domagając się zasądzenia jednorazowego odszkodowania z powodu wypadku przy pracy, jakiemu uległa jego żona – W. T. w dniu 30 czerwca 2014 r.

Decyzją z dnia 12 czerwca 2015 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W., odmówił bowiem wnioskodawcy prawa do jednorazowego odszkodowania po zmarłej żonie W. T., wskazując, iż zdarzenie z dnia 30 czerwca 2014 r. nie może zostać uznane za wypadek przy pracy w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października

2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a to wobec tego, że przyczyną zdarzenia z dnia 30 czerwca 2014 r. był nieurazowy krwotok mózgowy, do którego doszło w następstwie wewnętrznych właściwości organizmu żony.

Zatem, celem niniejszego postępowania było ustalenie czy zdarzenie z dnia 30 czerwca 2014 r. jakiemu uległa żona wnioskodawcy, spełniało ustawowe przesłanki określone w art. 3 ust. 1 w/w ustawy.

W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, iż art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. 2002 nr 199 poz. 1673) wskazuje, że za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

1. podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych;
2. podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
3. w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy, a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Powyższe niewątpliwie oznacza, że elementami koniecznymi uznania zdarzenia za wypadek przy pracy są nagłość zdarzenia, wywołanie zdarzenia przyczyną zewnętrzną, skutek powodujący uraz lub śmierć oraz pozostawanie w związku z wykonywaną pracą.

Nagłość charakteryzuje się czymś nieprzewidywalnym, nieoczekiwanym, oraz raptownym. Powyższa cecha musi dotyczyć samego zdarzenia, a nie skutku pod postacią urazu lub śmierci.

Nadto zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury i doktryny wypadkiem przy pracy jest zdarzenie pozostające w czasowym lub miejscowym związku z pracą. Związek pomiędzy wypadkiem a pracą sprowadza się do związku czasowego (tj. zdarzenie będące przyczyną wypadku nastąpiło w czasie pracy - nie tylko w czasie efektywnego świadczenia pracy, ale również w czasie pozostawania do dyspozycji pracodawcy) lub miejscowego (tj. zdarzenie będące przyczyną wypadku nastąpiło w miejscu wykonywania pracy lub w miejscu zakreślonym strefą zagrożenia stwarzanego przez pracę) (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2014 r. I PK 275/13 LEX nr 1477424).

Nie budzi żadnych wątpliwości fakt, iż najwięcej problemów interpretacyjnych budzi sformułowanie „przyczyna zewnętrzna”.

Na wstępie rozważań dotyczących w/w kwestii sąd pragnie szczególnie podkreślić, iż całkowicie podziela pogląd wyrażony w Postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2012 r., a mianowicie, że „kwalifikacja zdarzenia jako wypadku przy pracy jest rezultatem oceny materiału dowodowego i ustaleń faktycznych w każdej konkretnej sprawie”. Powyższe niewątpliwie prowadzi do konstatacji, że Sąd zobligowany jest dogłębnie przeanalizować wszystkie okoliczności towarzyszące sprawie i dokonać ich oceny według własnego przekonania, co oznacza, że zakwalifikowanie związanego z pracą zdarzenia raz jako spowodowanego przyczyną zewnętrzną (rozumianą jako współprzyczyna wystąpienia zdarzenia w zbiegu z przyczyną wewnętrzną - schorzeniem samoistnym), innym razem jako pozbawionego tej cechy, nie dowodzi rozbieżności w orzecznictwie, a jedynie wynika z faktu, iż Sąd wydaje wyrok na podstawie zindywidualizowanych stanów faktycznych, między którymi w żadnym wypadku nie można stawiać znaku równości.

Przechodząc następnie do definicji w/w przyczyny zważyć należy, iż jako zewnętrzną przyczynę sprawczą wypadku przy pracy należy rozumieć każdy czynnik pochodzący spoza organizmu poszkodowanego zdolny – w istniejących warunkach – do wywołania szkodliwych skutków. Wymaganie, aby uraz został spowodowany czynnikiem zewnętrznym wskazuje na konieczność związku przyczynowego między urazem i czynnikiem pochodzącym spoza organizmu poszkodowanego, przy czym czynnik ten ma zadziałać w ramach nagłego zdarzenia wywołanego przyczyną zewnętrzną. Ten element należy rozumieć w ten sposób, że wypadek przy pracy musi być wywołany taką przyczyną,

zaś uraz spowodowany wypadkiem jest skutkiem działania czynnika zewnętrznego, pochodzącego spoza organizmu poszkodowanego. Niemniej jednak aktualne orzecznictwo skłania się do dopuszczalności uznania za wypadek przy pracy zdarzenia wywołanego przyczyną o mieszanym charakterze, tj. zbiegu przyczyny zewnętrznej z przyczyną wewnętrzną (Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 5 marca 2014 r., I ACa 92/14, LEX nr 1790012).

Zauważyć bowiem należy, iż Sąd Najwyższy wielokrotnie w orzecznictwie zwracał uwagę, że uszkodzenie ciała - w sytuacji, gdy nastąpiło na tle stwierdzonych u pracownika schorzeń samoistnych - nie wyłącza samo przez się możliwości uznania zdarzenia za wypadek przy pracy, jeżeli w stanie faktycznym ujawniłyby się przyczyny o charakterze zewnętrznym, z którymi określony skutek pozostaje w związku.

Zauważyć należy, iż przyczyna zewnętrzna nie musi być związana wyłącznie z działaniem sił przyrody, narzędzi, maszyn i urządzeń, energii, czynników chemicznych itp. Czynnikiem zewnętrznym, mogący wywołać uraz, w tym także czynności wykonywane przez samego poszkodowanego, np. wysiłek fizyczny związany z przemieszczaniem ciężarów – nawet wówczas, gdy masa przenoszonych ładunków nie przekracza dopuszczalnych norm dźwignia. Taki sens ma m.in. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1963 r. nr III PO 15/62 (OSNCP 1963 r., zeszyt nr 10), zgodnie z którą: cechy przyczyny zewnętrznej może mieć nadmierny wysiłek fizyczny lub psychiczny związany z pracą, jeśli może on być za taki uznany dla określonej osoby - ze względu na stan wydolności jej organizmu.

Do uznania zdarzenia za wypadek przy pracy w razie zbiegu przyczyny zewnętrznej z przyczyną wewnętrzną wystarczy więc wykluczenie, że bez tego czynnika zewnętrznego nie doszłoby do skutku w postaci uszczerbku na zdrowiu (wyrok Sadu Najwyższego z dnia 4 maja 1984 r., II PRN 6/84, Służba Pracownicza 1985 nr 1, s. 28). Ponadto Sąd Najwyższy szczególnie podkreślał stanowisko, że nawet, gdy źródłem nagłego zdarzenia była choroba, to należy uwzględnić przyczynę dodatkową, zewnętrzną, pochodzącą ze sfery zagrożenia pracą i przyjąć, że ta właśnie przyczyna spowodowała uraz.

Wobec powyższego uznać należy, iż tylko w razie stwierdzenia, że wypadek wywołany był wyłącznie przyczyną wewnętrzną mającą swe źródło w stanie chorobowym poszkodowanego, powoduje że zdarzenie pozbawione jest cech wypadku w pracy. Natomiast w razie ewentualnego wystąpienia dodatkowej i współistniejącej przyczyny, pochodzącej z zewnątrz, zdarzeniu nie można by odmówić znamion wypadku (Sąd Najwyższy w sprawie III URN 26/78, OSNCP 1979/6 poz. 128).

Odnosząc powyższe uwagi do stanu faktycznego rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że zdarzenie z dnia 30 czerwca 2014 r. z całą pewnością pozostawało zarówno w miejscowym, jak i czasowym związku z pracą. Doszło bowiem do niego w miejscu wykonywania przez zmarłą normalnych obowiązków pracowniczych oraz w czasie, gdy obowiązki te wykonywała

Nadto celem rekonstrukcji zdarzenia z dnia 30 czerwca 2014 r. Sąd powołał do sprawy biegłego sądowego z zakresu medycyny sądowej M. B., którego głównym zadaniem było ustalenie przyczyny wypadku.

Zauważyć należy, iż lek. med. sądowej M. B. w opinii sądowej z dnia 04 kwietnia 2016 r. wskazał, że przyczynami śmierci W. T. było:

- przyczyna wyjściowa - inne nieurazowe krwotoki mózgowo,
- przyczyna wtórna – obrzęk mózgu,
- przyczyna bezpośrednia – zespół uciskowy mózgu.

Wobec tego, w dalszej części opinii podał, że na podstawie analizy zgromadzonego w sprawie materiału można uznać za tak samo prawdopodobne, że do zgonu W. T. doszło w wyniku działania czynników zewnętrznych (praca fizyczna w stosunkowo krótkim czasie w połączeniu z napięciem i stresem związanym z nowym miejscem pracy), które spowodowały zwiększenie ciśnienia krwi w naczyniach mózgowych, które doprowadziło do ich pęknięcia i powstania krwawienia wewnątrzczaszkowego, które wywołało jej zgon jak i bez działania czynników zewnętrznych

(pogłębienie trwających od dłuższego czasu objawów nadciśnienia tętniczego krwi prowadzącego do pęknięcia naczynia mózgowego i powstania krwawienia wewnątrz czaszkowego, które wywołało jej zgon.

Zastrzeżenia do w/w opinii biegłego sądowego wniósł organ rentowy, który podniósł, iż przyczyną zgonu ubezpieczonej był nieurazowy krwotok mózgowy, który na ogół jest wynikiem samoistnych schorzeń kardiologicznych. W ocenie organu rentowego, w/w schorzenie może być uznane za wypadek przy pracy tylko w jednoznacznie potwierdzonych przypadkach gwałtowanego stresu psychicznego, związanego z szeroko rozumianymi warunkami wykonywania pracy zawodowej.

Wobec tego, organ rentowy podniósł, iż biegły sądowy w wydanej opinii nie zajmuje jednoznacznego stanowiska pomimo, tego, że z analizy dokumentacji powypadkowej wynika, że W. T. w dniu zdarzenia wykonywała zwykłe obowiązki zawodowe i nie była narażona na nadmierny wysiłek fizyczny, głęboki stres psychiczny lub nadzwyczajne okoliczności przebiegu pracy. W ocenie organu rentowego na prawidłowość w/w ustaleń wskazuje fakt, iż około godziny 7.30 W. T. udała się na zakupy do sąsiednich stoisk i była wówczas w dobrej formie fizycznej i psychicznej. Zatem, w/w zdarzenia nie można uznać za wypadek przy pracy, gdyż brak jest okoliczności wskazujących, by do śmierci W. T. doszło wskutek przyczyny (współprzyczyny) zewnętrznej.

W opinii sądowej uzupełniającej lek. med. sądowej M. B. podtrzymał wnioski opinii z dnia 02 kwietnia 2016 r., dodatkowo wskazując, że przy wydaniu pierwszej opinii opierał się na dokumentacji lekarskiej, która jako wyjściową przyczynę zgonu określiła nieurazowy krwotok mózgowy. Biegły wskazał dalej, iż uznając, że krwawienie to miało charakter nieurazowy, stwierdzić należy, iż jego powstanie miało charakter zmian nieurazowych, powodujących uszkodzenie w zakresie układu krążeniowo naczyniowego, powodującego powstanie takiego krwawienia. Do czynników wywołujących takie zmiany należy zaliczyć zmniejszoną podatność ścian naczyń tętniczych na panujące wewnątrz nich ciśnienie krwi – co zdarza się w przypadku na przykład rozsianej miażdżycy i zmian tętniakowych. Nadto innymi czynnikami wywołującymi uszkodzenie naczyń krwionośnych, co z kolei powoduje krwawienia wewnątrz jam ludzkiego ciała, jest zwiększenie ciśnienia tętniczego. Mając na uwadze powyższe biegły sądowy podał, iż u W. T. nie stwierdzono rozsianej miażdżycy ani zmian tętniakowatych w zakresie naczyń w jamie czaszki. Potwierdzono zaś występowanie nadciśnienia tętniczego i podejrzenie schorzenia mogącego powodować nadciśnienie tętnicze w postaci niezdiagnozowanych do końca zmian chorobowych w zakresie tarczycy.

Dodatkowo biegły sądowy wskazał, że przy założeniu, że w dniu 30 czerwca 2014 r. w ciągu około 1,5 godziny W. T. wyciągnęła z chłodni 10 skrzynek po 10 kilogramów lub 20 po 5 kilogramów z wędlinami i mięsem, następnie rozłożyła ten towar na lady i przygotowała sklep na przyjęcie klientów (na każdą ze skrzynek W. T. musiała poświęcić około 7 minut), to z całą pewnością powtarzanie tej czynności przez kilkanaście razy w ciągu 90 minut jest czynnością, która wywołała szybką akcję serca i podniesienie ciśnienia krwi. Na przyspieszenie pracy serca będzie miał również czynnik emocjonalny – chęć spełnienia dobrze swoich obowiązków w nowym miejscu pracy i niepewność, co do tego jak spełnienie obowiązków tych będzie przez pracodawcę ocenione. Nadto biegły zaznaczył, że fakt, iż W. T. po wykonaniu w/w czynności była w dobrym stanie fizycznym i psychicznym jest w pełni zrozumiałą, a to wobec tego, że krwawienie wewnątrzczaszkowe nieurazowe w przypadku krwawienia w małych naczyniach nie jest procesem wywołującym natychmiastowe efekty. Aby zauważyć efekty krwawienia wewnątrzczaszkowego musi dojść do ucisku wyznaczonej krwi do mózgu i przemieszczenia go wewnątrz jamy czaszki. Podczas trwania tego krwawienia człowiek może normalnie funkcjonować. Dopiero z czasem pojawiają się objawy i można je obserwować. Czas pojawienia się opisywanych objawów zależy od rozległości i intensywności krwawienia a także jego lokalizacji.

Do w/w opinii zastrzeżenia ponownie złożył organ rentowy, który podtrzymał swoje wcześniejsze stanowisko w sprawie.

W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, iż w ocenie Sądu wydane w sprawie opinie biegłego sądowego są rzetelne i merytorycznie uzasadnione.

Dodatkowo opinia uzupełniająca charakteryzuje się kompleksowością i daje odpowiedź na sformułowane przez organ rentowy zarzuty. Zdaniem Sądu zarzuty organu rentowego stanowią wyłącznie polemikę z opinią biegłego sądowego

i zdają się pomijać kluczowe kwestie w sprawie. Co istotne, organ rentowy nie kwestionował ustalonej przez biegłego sądowego przyczyny wyjściowej zgonu, tj. innych nieurazowych krwotoków mózgowych, a jedynie polemizował z ustalonymi przez biegłego sądowego czynnikami wywołującymi uszkodzenie naczyń krwionośnych.

Wobec tego, Sąd nie znalazł podstaw do zanegowania bezstronności i rzetelności powołanego do sprawy biegłego.

Warto w tym miejscu również przytoczyć orzeczenie Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 19 grudnia 1990 roku w sprawie I PR 148/90 (OSP 1991/11/300) stwierdził, iż Sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać oczywiste pomyłki czy błędy rachunkowe. Nie może jednak nie podzielać poglądów biegłego, czy w ich miejsce wprowadzać własnych stwierdzeń”.

W związku z powyższym Sąd podziela wnioski wyciągnięte przez biegłego sądowego w zakresie ustalenie, że czynności wykonywane przez W. T., a polegające na wyciągnięciu z chłodni pojemników w ilości 96,985 kilogramów z wędlinami i mięsem i następnie rozłożenie tego towar na lady i przygotowanie sklep na przyjęcie klientów w ciągu 90 minut jest czynnością, która wywołała szybką akcję serca i podniesienie ciśnienia krwi, co jest czynnikiem, który może wywołać uszkodzenie naczyń krwionośnych.

Nadto Sąd podziela również wniosek biegłego, że na przyspieszenie pracy serca miał wpływ również czynnik emocjonalny – chęć spełnienia dobrze swoich obowiązków w nowym miejscu pracy i niepewność co do tego jak spełnienie obowiązków tych będzie przez pracodawcę ocenione.

Niemniej jednak Sąd pragnie sprostować oczywiste omyłki rachunkowe popełnione przez biegłego w opinii sądowej. W tym miejscu Sąd pragnie zauważyć, iż biegły sądowy wagę pojemników rozładowywanych przez zmarłą oparł wyłącznie na zeznaniach powołanej do sprawy w charakterze świadka Prezesa Zarządu spółki M. – G. M., która w trakcie składania zeznań wskazała, że „towar jest w pojemnikach po 5 kg i 10 kg”, pomijając w tym zakresie oświadczenie Inspektora BHP A. P., która w dniu 30 lipca 2014 r., w korespondencji skierowanej do (...) wskazała, że „(...) pracownica zatrudniona była w sklepie od 2010 r. i wykonywała takie same czynności. Tego dnia rozładowywała towar dostarczony w ośmiu pojemnikach”. Dodatkowo w treści w/w korespondencji Inspektor BHP zauważa, że „najwyższa wartość wagowa pojemnika z towarem nie przekraczała tego dnia 12,5 kg”.

Dodatkowo, w ocenie Sądu należy odnieść się do twierdzeń organu rentowego, wyrażonych w zarzutach do opinii biegłego sądowego, a mianowicie, że w dniu zdarzenia W. T. wykonywała zwykle obowiązki zawodowe i nie była narażona na nadmierny wysiłek fizyczny, głęboki stres psychiczny lub nadzwyczajne okoliczności przebiegu pracy.

Zważyć należy, iż ze zgromadzonego materiału dowodowego niniejszej sprawy jednoznacznie wynika, że W. T. zwykle wykonywała swoje obowiązki zawodowe pracując z drugą osobą na stoisku oraz, że w dacie zdarzenia po raz pierwszy pracowała na stoisku firmowym przy ul. (...) (vide: Protokół powypadkowy nr (...), str. 2 - „w toku postępowania powypadkowego ustalono, iż do zaistnienia zdarzenia mógł przyczynić się stres związany z wykonywaniem pracy w innym miejscu niż dotychczas oraz obciążenie fizyczne i psychiczne z powodu odpowiedzialności, gdyż zmarła przeważnie pracowała z drugą osobą na stoisku firmowym”).

Zatem, przy założeniu, że zmarła w toku codziennych czynności nie rozładowywała towaru samodzielnie oraz świadczyła pracę wspólnie z inną osobą w znanym przez siebie miejscu pracy, podnieść należy, iż nieuprawnione są wnioski organu rentowego, że w realiach niniejszej sprawy nie miały miejsca nadzwyczajne okoliczności, tj. nadmierny wysiłek fizyczny czy stres psychiczny, związany z odpowiedzialnością.

W ocenie Sądu, mając na uwadze powyższe, podnieść należy, iż praca wykonywana przez W. T. w dniu 30 czerwca 2014 r. niewątpliwie powodowała u niej nadmierny wysiłek fizyczny, a także potęgowała przeżycia w sferze psychicznej.

Wobec tego, mając na uwadze treść opinii biegłego sądowego, jak i stanowisko wyrażone przez organ rentowy, a mianowicie, że nieurazowy krwotok mózgowy, może powodować również gwałtowny stres psychiczny oraz nadmierny wysiłek fizyczny, tut. Sąd uznał, że w/w okoliczności stanowiły współprzyczynę zewnętrzną zdarzenia. Sąd

miał bowiem na uwadze fakt, iż w latach 2011 r. – 2014 r. stwierdzono u zmarłej występowanie nadciśnienia tętniczego i podejrzewano schorzenie mogące powodować nadciśnienie tętnicze w postaci niezdiagnozowanych do końca zmian chorobowych w zakresie tarczycy.

Tut. Sąd podzielił bowiem aktualne stanowisko judykatury, zgodnie z którym przy stwierdzeniu istnienia dodatkowej i współlistniejącej przyczyny pochodzącej z zewnątrz, zdarzeniu nie można odmówić znamion wypadku.

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, że zdarzenie z dnia 30 czerwca 2014 r. niewątpliwie należało uznać za wypadek przy pracy, bowiem w/w zdarzenie wypełnia przesłanki zawarte w art. 3 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Wobec tego, wskazać należy, iż zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. 2002 nr 199 poz. 1673), członkom rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

Skoro zatem, tut. Sąd uznał, że zdarzenie z dnia 30 czerwca 2014 r. spełnia ustawowe przesłanki wypadku przy pracy, zasadne jest zasądzenie na rzecz wnioskodawcy i małoletnich dzieci jednorazowego odszkodowania.

Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy wypadkowej członkom rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Natomiast, w myśl art. 13 ust. 2 w/w ustawy członkami rodziny uprawnionymi do odszkodowania są m.in.: dzieci własne spełniające w dniu śmierci ubezpieczonego lub rencisty warunki uzyskania renty rodzinnej.

Z kolei, zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748) dzieci własne mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

Zasady obliczania wysokości odszkodowania określa art. 14 ustawy wypadkowej. Jeżeli do jednorazowego odszkodowania uprawniony jest tylko jeden członek rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, przysługuje ono w wysokości 18-krotnego przeciętnego wynagrodzenia. Zgodnie z ust. 2 pkt 1 powołanego przepisu jeżeli do jednorazowego odszkodowania uprawnieni są równocześnie: małżonek i jedno lub więcej dzieci - odszkodowanie przysługuje w wysokości ustalonej w ust. 1 pkt 1, zwiększonej o 3,5-krotne przeciętne wynagrodzenie na każde dziecko.

Dlatego w ocenie Sądu zaskarżona decyzja ZUS winna podlegać w całości zmianie na podstawie art. 477¹⁴ §2 k.p.c., o czym Sąd orzekł w sentencji wyroku.

Na koniec wskazać należy, że Sąd nie zawiadamiał w niniejszej sprawie pracodawcy o toczącym się postępowaniu. W tym zakresie nadmienić należy, że zgodnie z uzasadnieniem wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2007 r. I UK 8/07 pracodawca nie jest zainteresowanym w postępowaniu o przyznanie prawa do renty z tytułu wypadku przy pracy lub o jednorazowe odszkodowanie, bowiem rozstrzygnięcie o prawie do renty z tytułu wypadku przy pracy, czy o jednorazowym odszkodowaniu z tytułu wypadku przy pracy nie stwarza po stronie pracodawcy żadnych praw ani obowiązków, tym bardziej, że podobnie jak w przypadku niezwiązania organu rentowego wyrokiem sądu pracy ustalającym wypadek przy pracy, pracodawca również nie jest związany wyrokiem wydanym w wyniku odwołania się od decyzji organu rentowego, przyznającym wskazane wyżej świadczenia. Sąd orzekający w niniejszym skądzie w pełni podziela to stanowisko.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.